

Varmepumper med naturlige kølemidler

Hvad er status?

Claus S. Poulsen

Teknologisk Institut, Center for Køle- og Varmepumpeteknik

TEKNOLOGISK
INSTITUT

?

Lovgivning – hvad siger reglerne?

Undtaget for ”forbud mod kraftige drivhusgasser” er:

køleanlæg, varmepumper, airconditionanlæg (komfortkøling) og affugtere med fyldninger mellem 0,15 kg og 10 kg HFC er undtaget

kølesystemer til varmegenvinding, og som primært er samlet ved svejsning eller lodning i et kompakt kabinet færdigsamlet fra fabrik, og med en fyldning mindre end eller lig 50 kg HFC er undtaget

Udvikling siden midten af 90'erne

1995: Næsten alle jordvarmeanlæg kørte med R22, i luft/luft anlæg (boligventilationsvarmepumper) og brugsvandsvarmepumper sås de første anlæg med R134a.

1996: HFC udfasningen bliver politisk meldt ud ved IIR konference i Århus.. (af Svend Auken)

1995-2000: De første anlæg med propan (R290) – hovedsageligt jordvarme (prototyper) og brugsvandsvarmepumper.

Luft/vand og jordvarme – R407C.

2000-2005: De første anlæg med CO₂ – brugsvandsvarmepumper (prototyper).

Luft/luft – R410A

2005 -> Færre anlæg med naturlige kølemidler.

CO₂ har svært ved at slå igennem, og flere fravælger propan..

Kølemidler i varmepumper

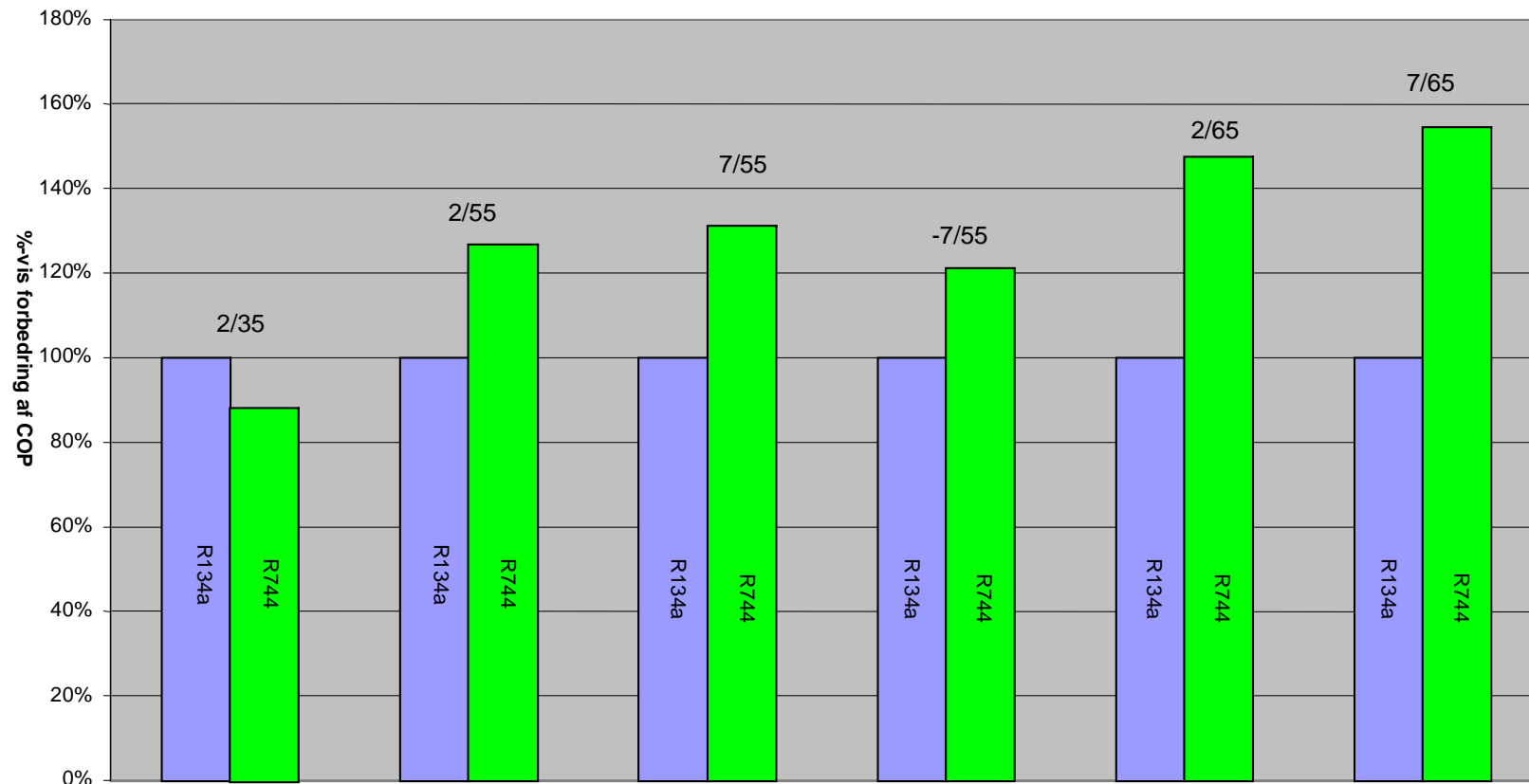
HFC'er:	"dem kender vi, og det er jo ikke ulovligt..."
Vand:	store anlæg, og ikke kommerciel tilgængelig teknologi (endnu)
Kulbrinter:	gode termodynamiske egenskaber, men desværre brandfarlige
Ammoniak:	40 bars begrænsning (endnu) og problemer omkring olieretur og høje trykgastemperaturer ved ét tins systemer..
CO ₂ :	fremtidens kølemiddel? – men stadig visse udfordringer..

Sammenligning af R134a og R744

forbedring i.f.t. R134a

(driftstilstande givet som "luft ind / vand ud")

Lidt historie om udviklingsarbejdet (mindre varmepumper)..

Pionerarbejde fra mange aktører:

R22 anlæg blev (måske ukritisk) konverteret til R290 (propan)

Hurtigt gik producenterne igen over til HFC (R407C)

De første CO₂ varmepumpe prototyper bygget med kompressorer beregnet til anlæg, der var 4-5 gange større..

De første "kommercielle" CO₂ kompressorer på markedet har kun sat begrænset skub i udviklingen..

I dag ser vi alene de mindre brugsvandsvarmepumper med naturlige kølemidler (propan)..

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

© Teknologisk Institut 2007
claus.s.poulsen@teknologisk.dk

Hvad er der på markedet i dag i DK?

- Dansk Varmepumpeindustri (DVI) – boligventilations/brugsvandsvarmepumpe HO10 med 300 g R290
- Vølund (Nibe AB) – boligventilations/brugsvandsvarmepumper Fighter 100P-640P med 155-210 g R290
- Sanyo SHP/CO₂ ECO – luft/vand varmepumpe med 860 g CO₂
- Advansor – varmepumper til decentrale KV værker (og industrielt brug) med CO₂
- JCI/YORK – varmepumper til industrielt brug med NH₃ samt kulbrinte anlæg

En del andre firmaer kan levere varmepumper med naturlige kølemidler..

Andre eksempler

Verdens første HFC-fri McDonald's restaurant

McDonald's – The first HFC free restaurant in the world

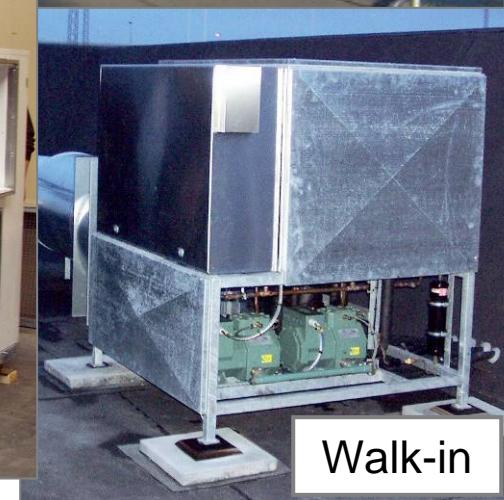
Indvielsen

Restaurant

HVAC system

Walk-in

Andre varmepumpetyper..

Absorptionsvarmepumpen – termiske drevet:

Vand/LiBr – kan i ét trin nå effektivitet på ca. 1,6 og maksimalt 60°C fremløb. Ved flertrinsproces kan højere effektivitet nås og temperaturer på op til 80°C er opnåelige. Flere tekniske barrierer (bl.a. er stofparret voldsomt aggressivt og fyldning skal skiftes med ca. 4 års mellemrum).

Er dette en reel konkurrent til de eldrevne varmepumper?

”Naturligt kølemiddel”

Varmedreven køleproces (bruger altså ikke strøm)

District cooling / eller supplement til fjernvarme..

Små anlæg?

Forside

FAQ - spørgsmål og svar

 **For fabrikanter og
installatører**

 **Godkendelsesordning for
klima- og
varmepumpeanlæg**

Hvad er en varmepumpe ?

Hvordan kommer jeg i
gang?

Kontakt

 Links

Liste over godkendte anlæg
(positivliste)

Regler og bekendtgørelser

Relevant materiale
vedrørende varmepumper

Udviklingsprojekter
vedrørende varmepumper

Økonomi
beregningseksempler

Information om varmepumper

På denne side finder De mere information om varmepumper.

Klik på et af emnerne til venstre og De kan finde mere information.

NY POSITIVLISTE med 84 godkendte anlæg offentliggjort 23.marts 2007 - se den opdaterede liste over systemgodkendte varmepumpeanlæg - [KLIK HER](#) eller se [link til venstre](#).

Pr. 1.november 2005 startede den nye "Kvalitetssikringsordningen for Varmepumpeanlæg" som er økonomisk støttet af Energistyrelsen og beliggende på Teknologisk Institut, Center for Køle- og Varmepumpeteknologi. Der er i den forbindelse etableret et sekretariat, som skal hjælpe producenter af varmepumpeanlæg med tekniske spørgsmål, råd omkring nationale og internationale godkendelser, deltagelse i nationalt og internationalt norm- og standardiseringsarbejde samt supportere Varmepumpeordningen (VPO). Se mere på "[For fabrikanter og installatører](#)"

Vigtig information - huskeliste med en række vigtige informationer om forskellige forhold i forbindelse med køb af varmepumpe.
[Huskeliste for køb - version juni 2007 \(42 KB\)](#)

Husk ligeledes at kigge ind på [spørgsmål og svar](#), hvor en lang række af de spørgsmål vi får, er besvaret.

NYHED: Ny bekendtgørelse om etablering af jordvarme er offentliggjort og gældende pr. 1.januar 2007 - læs den her:
[Bekendtgørelse om etablering af jordvarmeanlæg \(gældende fra 1.januar 2007\) \(29 KB\)](#)

NYHED: Ny projektrapport fra EFP Projekt om varmepumperpumper i decentrale kraftvarmeanlæg offentliggjort - læs den

HVORFOR IKKE FLERE ALTERNATIVER I DAG – hvorfor fravælger producenterne naturlige kølemidler?

Lovgivningen?

Manglende efterspørgsel fra kunderne?

Komponenter, udbud/pris?

Manglende viden?

**Vi kan jo på andre områder: industrielt, supermarkeder, chillere..
.....og vi har en unik førerposition i DK..**

Mere viden..

Videncenter for HFC-fri køling – se www.hfc-fri.dk

Kvalitetssikringsordning for varmepumpeanlæg – se www.varmepumpeinfo.dk

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

**TEKNOLOGISK
INSTITUT**

Oplæg til vækstgruppen

"Varmepumper
med naturlige kølemidler"